

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
28. NOV.
1996

Letnik 51
Štev. 48 (2887)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Prejšnji teden je koroška gospodarska delegacija pod vodstvom deželnega glavarja Christofa Zernatta obiskala Bono. Potrebe po pomoči in sodelovanju so velike. **Stran 2.**

Pogajanja o novi slovenski vladi še vedno v slepi ulici

Slovenija je skoraj tri tedne po volitvah še vedno v politični vročici. Pat pozicija med strankami t. i. slovenske pomladi (Slovenska ljudska stranka – 19, Socialdemokratska stranka Slovenije – 16 in Slovenski krščanski demokrati – 10 mandatov, torej natančno polovica poslanskih glasov) in preostalimi strankami, ki brez obeh poslancev narodnostnih skupnosti združujejo 43 poslancev, se nadaljuje. Liberalna demokracija Slovenije ima sicer v državnem zboru največ poslancev (25) in zato pričakuje, da bo predsednik republike Milan Kučan mandat za sestavo nove vlade poveril njenemu prvaku Janezu Drnovšku, kajti stranke slovenske pomladi še vedno nastopajo samostojno, družijo pa jih v bistvu samo nepodpisan koalicijski dogovor. Tri sredinsko-desne pomladne stranke se sicer zavedajo, da bodo s svojo protievropsko politiko, katero jim očitajo tudi v tujini (le krščanski demokrati so zaradi svoje tesne povezanosti s Kholovo krščansko demokratsko unijo kar nekritično za vstopanje v Evropo, socialdemokrati so v glavnem proti, ljudska stranka pa je zelo previdna), le težko uspeli, zato predlagajo Liberalnim demokratom sestavo vladne koalicije po formuli 3 plus 1, kar pomeni sodelovanje Drnovškove stranke v vladi in hkrati zagotovitev dvotretjinske večine v državnem zboru, ki je potrebna za od Evrope zahtevane ustavne spremembe. Ob tem pa seveda zahtevajo premiersko mesto za prvaka njihove najmočnejše stranke (SLS) Marjana Podobnika.

Liberalna demokracija Slovenije s prvkom Janezom Drnovškom se prav tako počuti zmagovalko na volitvah, saj ima v državnem zboru 25 sedežev. Tudi Drnovšek se zaveda, da bo zaradi nalog, ki so pred vlado in parlamentom, potrebna stabilna vlada in dvotretjinska večina poslancev, vendar se nikakor ni pripravljen podrediti diktatu trojice »pomladnih« strank. V novi vladi je pripravljen delovati kot mandatar, sestavo pa si predstavlja po formuli 4 krat 1, kar pomeni, da bi liberalna demokracija z vsako stranko slovenske pomladi sklenila poseben koalicijski dogovor, tako kot v pretekli vladi posebej z Združenjo listo socialnih demokratov in s Slovenski-

mi krščanskimi demokrati. Koliko je taka vlada stabilna, je seveda zelo vprašljivo, vsaj izkušnje iz preteklosti ne kažejo na to.

Edini napredek v medsebojnem dogovarjanju obeh strani se je zgodil sinoči, v sredo zvečer, ko so se na skupnem sestanku predstavniki vseh strank vendarle pogovarjali o zasedbi nekaterih organov državnega zbora, in še to tik pred njegovim današnjim prvim zasedanjem. Zanimiva pri vsem preštevanju glasov sta seveda poslanca obeh narodnosti, ki se sicer pri sestavi koalicije ne opredelujeta, pri glasovanju o novi vladi pa njun glas prav toliko velja kot od poslancev ene ali druge strani.

J. R.

V Dobrli vasi so ob številni udeležbi domačih kulturnikov in častnih gostov preteklo soboto odprli prenovljen kulturni dom. Nova pridobitev za kulturno življenje v občini!
Več na 4. strani.

Za amnesty international

Bliža se 10 december, mednarodni dan človeških pravic. Tudi danes se še vedno dogaja po vsem svetu, da preganjajo in mučijo nemočne ljudi ter jih zapirajo zaradi političnega, pa tudi religioznega prepričanja. Tudi v Avstriji so izgoni iz države na dnevnem redu in politika se ne ozira kaj dosti na razbite družine ali pa celo na smrtno nevarnosti, ki pretijo izgnanim v državah, od koder prihajajo in kamor jih na silo vrnejo.

AI se je v zadnjem času osredotočila na kršenje človekovih pravic v Turčiji, kjer vsako leto

enostavno »izgine« veliko ljudi in kjer so mučenja vsakdanjost, med njimi pa je izredno veliko otrok. Seveda AI ne pozablja tudi drugih političnih zapornikov in preganjancev, ki jih je še posebno veliko v Afriki in južni Ameriki.

Najbolj znana organizacija, ki skuša pomagati ljudem v stiski, je amnesty international. Njena sekcija na Koroškem pripravlja vsako leto »Koroške dneve človekovih pravic«; letos bo program potekal od 30. novembra do 20. decembra, začel pa ga je prav šentjakobski zbor »Rož« s svojim koncertom

»Pesem upanja« v Spittalu ob Dravi.

V to temo sovpada tudi nagrada, ki jo podeljuje koroška deželna vlada z namenom, da (poleg priznanja posameznikom in organizacijam) opozarja na nenehno delo v smislu človekovih pravic. Svečana podelitev bo letos 14. decembra v dvorani ogledal na deželni vladi. Današnji številki Slovenskega vestnika smo priložili položnice, s katerimi lahko prenašate svojo denarno podporo za to enkratno humanitarno organizacijo. Ne glejmo vstran, postanimo aktivni!

Konflikt zdravniki - vlada

Konflikt med zdravniki in zvezno vlado zaradi nove ureditve pri dežurni službi tli naprej. To so potrdile demonstracije »belih bogov« v Salzburgu in Linzu. Deželi Zgornja Avstrija in Solnograška namreč novi zakon o strokovni dežurni službi v bolnišnicah odklanjata, ker nimata ne sredstev ne zadostnega števila strokovnih zdravnikov, pa tudi prehodna doba da je prekratka. Samo v Zgornji Avstriji bi v predpisanem roku enega leta morali nastavit dodatnih sto zdravnikov, kar pa je popolnoma nemogoče. Zato da grozi situacija, ko v bolnišnicah kljub zakonu ne bo strokovnih zdravnikov. Salzburški zdravniki že grozijo s stavko, seveda pa naj bi bila oskrba bolnikov zagotovljena. Dejstvo pa je, da si pri oceni novega položaja zdravniki sami niso enotni, kajti v obrobni bolnišnicah, kjer že leta delajo po novem sistemu, se sedaj čutijo potisnjene ob rob.

Močna lira krepi gospodarstvo

Obmejni italijanski trgovci vse do Vidma in Trsta žalujejo za časi, ko so kupci iz šilingove dežele trumoma vpadali v njihove nakupovalne centre in jih domala izpraznili do zadnje krpice. A od tega tedna naprej je vse drugače. Lira se je vrnila v evropski denarni sistem, okrepila se je, Italija pa je na mah izgubila sloves poceni dežele. Kjer so si svojčas avstrijski kupci drug drugemu stopali na prste in se ruvali za posebne in poceni ponudbe, danes vlada praznina, ponekod je prav sedaj na začetku božičnih nakupov promet padel za več kot polovico.

Kar trgovcem od Trbiža naprej pripravlja skrbi in jih spravlja v obup, pa veseli njihove merkantilne kolege to stran meje. Nje je namreč cenejša lira zadnja leta hudo tepla, sedaj pa upravičeno pričakujejo, da bo ukinjen odliv denarja v inozemstvo in da se bojo poleg domačih kupcev vrnil tudi kupci in gostje iz Italije. To zelo upajo prav v zimsko-turističnih krajih.

OPOZORILO

Vsa društva, organizacije, klube, skupine, posameznike itd., ki si za leto 1997 želijo podpore iz sklada za manjšine Urada zveznega kanclerja na Dunaju, opozarjamo, da rok za oddajo vlog poteče v **soboto, 16. novembra 1996**. Po tem datumu prošnje ne bodo več upoštevali.

6 x Avstrija
Gradiščanski Hrvati

AUSSTELLUNG / RAZSTAVA
Wolfgang Horvath »Sain/Design«
Bilder/slike & Grafiken/grafike
bis/do 10.12.

MUSIK / GLASBA
FR 29.11. 20.00

TAMBEČARI

LESUNG / BRANJE
MI 04.12. 20.00

Andi Novosel

v gosteh
pri Joklnu

MEDNARODNA POMOČ BOSNI

Pomemben delež koroških podjetij

Nad poldrugi milijon beguncev, nad četrt milijona mrtvih in najmanj še enkrat toliko ranjenih in invalidov, da o duševno obolelih ne govorimo, okoli 80 odstotkov uničenega stanovanjskega prostora, nad 3 milijone neznano kje položenih min po poljih, vaseh, gozdovih in travnikih, to je žalostna, tragična in v bistvu nepojmljiva plat bosanske stvarnosti danes, eno leto po odpisu daytonskega sporazuma.

Druga plat pa je tista o pomoči, obnovi, poslih in trgovini. In to plat bistveno soznanjujejo prav Avstrijci in avstrijska oz. koroška podjetja. Na vrhu te piramide stoji brezdvomno dr. Zdravko Inzko, naš rojak iz Sveč in avstrijski ambasador v Sarajevu. Brez laskanja in pretiravanja lahko zapišem, da je najboljši adut, ki ga ima Avstrija v Bosni. Ne le, da gladko govori jezik dežele, da pozna mentaliteto ljudi in domala vse pomembne osebnosti, je eden redkih diplomatov, ki gre med ljudi in tako neposredno spoznava njihov vsakdan, breme in težave, in zato tudi ve, kje jih čevlji žuli, kaj ta država takoj potrebuje. In temu primerno zna posredovati. Druga osebnost je zastopnik

Z leve: deželni glavar Zernatto, poslanik Zdravko Inzko in minister Kreso

Caritasa Peter Quendler, ki je v Bosni imel in ima na skrbi odgovorno nalogo razdeljevanja in organiziranja humanitarne pomoči »Sosed v stiski« in ki je pobudnik akcije »Streha nad glavo«. Njima stojita ob strani predstavnik zveznega kanclerstva Alexander Petritz iz Poreč in zastopnik gospodarske zbornice Carlo de Colle iz Bolšperka.

V ta sklop obnove Bosne in Hercegovine sodi predvsem mednarodni angažma podjetij, kajti v bistvu je celotna industrija z majhno izjemo tistih

krajev, kjer vojne ni bilo oz. kjer se ni mogla razdivjati, uničena oz. docela zastarela, razbita in uničena pa je tudi ostala infrastruktura države. Pri njeni obnovi pa so prav nekatere koroške firme dobile poverjene pomembne naloge. Firma SEBA bo obnovila vodovodni sistem v Sarajevu. Prav prejšnji petek je podjetje na Palah z Republiko srpsko podpisalo pogodbo o sodelovanju. Drugo podjetje je Drau Consult, ki je bilo poverjeno z nalogo, da pripravi sanacijski načrt za termoelektrarno v Tuzli in v Kaknju.

Obe elektrarni namreč pod normalnimi pogoji pokrivata skoraj 90 odstotkov potrebne energije za Bosno in Hercegovino, a sta zaradi vojnih posledic v slabem stanju in temu primerno nizka je tudi njuna proizvodnja elektrike in toplote.

Projekt v višini 8,5 milijona šilingov bo financirala svetovna banka, po besedah poslovodje Drau Consult dipl. inž. Ogrisa bo njegovo podjetje skušalo uveljaviti enake stroge ekološke mere kakor pri sanaciji termoelektrarne v Šentandražu v Labotski dolini oz. v Šostanju.

S tem, da so avstrijske firme prisotne v Bosni, si po raznih vezeh odpirajo trge tudi druge po svetu. Podjetju ILBAU na primer je uspelo navezati poslovne stike s Pakistanom glede gradnje tamkajšnjih avtocest.

Bosanski minister za energijo Enver Kreso je v pogovoru s koroškim deželnim glavarjem Zernattom, ki je prejšnji teden obiskal Sarajevo, posebej poudaril potrebo po uvedbi strogih ekoloških norm za državo predvsem pri vodi in zraku. Prav mesti Tuzla in Kakanj z velikimi premogovnimi revirji sta zainteresirani, da bojo njuni

prebivalci lahko v doglednem času uživali čist zrak in vodo.

Kreso je naštel tudi nekaj možnosti konkretne avstrijske pomoči: to je sodelovanje pri obnovi energetske infrastrukture, premogovnikov ter gradbenih industrije. Podobno velja za lesno in tekstilno industrijo. Obnova imenovanih panog bi namreč prinesla tudi krvavo potrebna delovna mesta ter določen življenjski standard v porušeno državo. Najvažnejše pa je seveda, da se izboljša energetska infrastruktura ob upoštevanju strogih ekoloških meril, kajti brez energije podjetja ne morejo delati. Seveda pa mora biti, po besedah ministra, v to vključena vsa država, ne glede na srbsko ali federativno (muslimansko-hrvaško) ozemlje. Kreso in Zernatto sta se dogovorila tudi za navezavo stikov med sarajevsko in celovško univerzo oz. s strokovnimi visokimi šolami na Koroškem.

Svoje k obnovi Bosne prispevajo tudi avstrijski vojaki v okviru mednarodnih enot IFOR z bazo v Visokem. Avstrijski bataljon je zadolžen predvsem za transport gradbenega in remontnega materiala.

Franc Wakounig

EINSPIELERJEVA NAGRADA

Priznanje škofu Kapellariju

Škofu Egonu Kapellariju sta Einspielerjevo nagrado podelila predsednik NSKS Nanti Olip in predsednik KKZ Janko Zerzer

Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza podelujeta vsako leto priznanje osebnostim, ki imajo zasluge za slovensko narodno skupnost oz. se trudijo za sožitje v deželi. Letos je to nagrado dobil krški škof dr. Egon Kapellari.

V utemeljitvi je predsednik KKZ dr. Janko Zerzer povedal: »Lahko rečemo, da je v poldrugem desetletju svojega pastirstva na Koroškem tudi jeziku manjšine vedno izkazoval svoje spoštovanje, se ga dobro naučil in se ga tako pri bogoslužju kakor pri drugih primernih priložnostih rad

poslužuje. S tem tudi vzorno nakazuje pot k mirnemu sožitju v deželi.«

Slavje v Slomškovi dvorani Mohorjeve je popestril mešani pevski zbor »Gallus«, navzoča pa je bila cela vrsta cerkvenih dostojanstvenikov in predstavnikov javnega in družbenega življenja.

Andrej Einspieler, po katerem je nagrada poimenovana, je živel med leti 1913 in 1888, bil je duhovnik, publicist in politik, ustanovitelj več časopisov (v nemškem in slovenskem jeziku), soustanovitelj Mohorjeve družbe in njen prvi predsednik. S. W.

OBMEJNE OBČINE

Poglabljanje stikov in sodelovanja

Sodelovanju in poglabljanju stikov v evropskih okvirih med slovenskimi in koroškimi obmejnimi občinami je bil namenjen sestanek ta ponedeljek v Celovcu. Na predlog generalnega konzula R Slovenije Jožeta Jeraja so župani iz Podjune, slovenske Koroške in zgornje Savinjske doline razpravljali o projektih Interreg, o izboljšanju prepustnosti mejnih prehodov na Lužah in Pavličevem sedlu, o promocijskih dejavnostih na sejnih v Pliберку ter Slovenj Gra-

dcu in o sodelovanju v turizmu, o stikih med srednjimi šolami in med kulturnimi društvi ter galerijami. Predstavnik podjunskega župana Albert Sadjak iz Globasnice je kot možen skupni turistični projekt omenil izgradnjo kolesarske poti okoli Péce, ki naj bi iz Globasnice vodila preko Luž v Črno in Mežico in od tam nazaj do izhodišča. Nadalje je predlagal pobratenja med posameznimi obmejnimi občinami, na primer med Železno Kaplo in Lučami, Globasnico in

Črno, Bistrico in Mežico, Pliberkom in Ravnami, Suho in Dravogradom ter Velikovcem in Slovenj Gradcem. Državni sekretar Peter Vencelj je poudaril, da bi to sodelovanje podprlo delovanje slovensko-koroškega kontaktnega komiteja in bi krepiło sožitje ob meji ob upoštevanju slovenske narodne skupnosti. Dr. Riana Benko, svetovalka na ministrstvu za znanost in tehnologijo, je udeležence seznanila z možnostmi izvedbe projektov Interreg. F. W.

10 LET AWOL

Pomoč socialno zapostavljenim

Družbena organizacija AWOL s svojimi angažiranimi sodelavkami/sodelavci že deseto leto uspešno opravlja nadvse pomembno delo v korist dolgotrajno brezposelnih, ki danes, ko je dovolj delovne sile na trgu, na osnovi posebnih programov in strokovno pomočjo pedagogov in psihologov spet usposablja za pot v delovno življenje. Društvo AWOL »delati-stanovati-živeti« nudi pomoč vsem ljudem, ki so v stiski, ki so na meji revščine. S pomočjo mesta Celovec, delovnega urada in še drugih podpornikov se je društvo etabriralo kot lobby za dolgotrajne brezposelne in obupane.

Ob jubileju je društvo opozarilo nase z raznimi akcijami, tako

pretekli četrtek, ko je priredilo podijsko diskusijo o globalizaciji. Zbralo se je okrog 300 obiskovalcev. Povabili so avtorja uspešnice »Die Globalisierungsfalle«, dr. Hansa Petra Martina, zastopnika gospodarstva (Bau Holding AG), podjetnika Hansa Haselsteinerja (LIF) in predstavniko AWOL Angeliko Hödl.

Globalizacija, ki je v polnem teku in ki zajema vedno več ljudi ima za posledico, da je vedno več delov prebivalstva izključeno iz produkcijskega procesa in s tem tudi iz družbenega življenja. V primeru, da se past zapre, bi pomenilo, da bi imelo zaposlitev samo še 20 odstotkov ljudi. Hans Peter Martin v svoji knjigi opozorja, vendar pa je optimist. Ha-

selsteiner mu je priznal, da mu je uspelo napisati dobro knjigo, ki pa da je nekakšna grozljivka za ustrahovanje človeštva. Dr. Martin je postavil tezo, da na osnovi njegovih analiz in srečanja 500 pomembnih ljudi našega sveta obstaja nevarnost v prihodnjem stoletju, da pride do 20 : 80 odstotne družbe. Ena petina ljudi bi bila v stanju, da producira vse, kar si družba lahko privoščila. Haselsteiner je sam priznal, da sta pritisk in konkurenca zelo velika in če hoče njegovo podjetje preživeti (in s tem tudi nameščenci), da je prisiljen posluževati se tudi cenejše delovne sile iz obrobja Evrope.

M. Š.

INTERVJU S SVETOVNIM POPOTNIKOM

Mentaliteto spreminjajo mediji, ne država

S pričujočo knjigo ste izjavili, da je s tem vaše obravnavanje zgodovine končano. Zakaj končano?

Knjiga se konča z ero Kreiskega, naprej je že sedanost. Knjiga naj ne bi bila reportaža, pač pa zares zgodovinska slika. Sicer sem vedno pripravljen pisati tudi o sedanosti, vendar kot žurnalist in ne kot pisec zgodovine.

Zgodovina Avstrije je zelo razgibana in sedanost gledate verjetno tudi iz zornega kota te zgodovine. Kakšna je vloga Avstrije v današnjem velikem kompleksu evropskih držav? Ali ni nevarnosti, da zdrkne v nepomembnost?

Mnenja sem, da mora Evropska unija danes reševati v Evropi celo vrsto problemov, ki jih države posamič ne zmorejo reševati. Majhna država, kakršna je Avstrija ima sicer v parlamentu EU le malo glasov. Toda pomisliti je treba, da tvori Avstrija trenutno zunanjo mejo EU in ravno v delu, kjer še ni popolnega miru. No, ja, Slovenija in Hrvaška nimata vojne, a že malo naprej, v Bosni, je še vroče in bo verjetno še nekaj časa ostalo. Ves južno-vzhoden del Evrope je še vedno razburkan, ni še prave poti. Zato bo tudi v sklopu razširitve NATO na vzhod še veliko problemov. Neobhodno potrebno bo, da bodo poslušali Avstrijo in da bomo imeli večji vpliv, kot bi ga morebiti prisodili po številu glasov. Reševati bo treba tudi druge probleme, od socialnih do problemov okolja in prava, kjer nas ne bodo tako nujno potrebovali. Jasno pa je, da je Evropa pred odločitvijo: ali bomo šli korak nazaj in bo to samo področje prostega trga, ako ne bi prišlo do denarne unije, in bodo države vztrajale na nacionalnih programih in interesih. Ta nevarnost obstaja vsepovsod.

Kako je z avstrijsko nevtralnostjo?

S pogodbo v Maastrichtu smo se brez pridržkov priznali k skupni evropski varnostni politiki. S tem nosi Avstrija vso soodgovornost zanjo in bodoče sodelovanje z NATO bo brez dvoma zelo tesno.

Ali je za Avstrijo še realno, da bi ostala kot nekakšen kraj posredovanja in srečanja?

Nevtralnost nam ne prinaša ničesar več. Za vzhod smo bili nekoč zelo privlačna točka s svojo nevtralnostjo, a tudi zahod je videl v nas otok sredi komunističnega okolja. S koncem hladne vojne je ta naloga odpadla, saj se državniiki lahko srečujejo vsepovsod.

Pred nekaj dnevi se je na Koroškem mudil gotovo najbolj znani avstrijski novinar in zgodovinar dr. Hugo Portisch ob predstavitvi svoje najnovejše knjige "Österreich II" Za Slovenski vestnik je dal ekskluzivni intervju.

Dr. Hugo Portisch

Nova svetovna ureditev pa prinaša tudi nova krizna žarišča. Kaj bi moral zahod storiti, da bi omilil velike socialne probleme držav z novimi, demokratičnimi ureditvami?

Kaj lahko stori zahod? Po mojem mnenju bi lahko pomagal in je zamudil veliko, zgodovinsko šanso. Moral bi pomagati na primer, kot nekoč po vojni, s takim planom, kot je bil Marshallov.

Amerika silno varčuje, pripravljeni so pomagati samo tako dolgo, dokler to ne stane preveč. Ne smemo pozabiti, da je treba pomagati v prvi vrsti ljudem, ne pa državam. Že pred časom sem predlagal, da bi moral zahod odkupiti vzhodu atomsko orožje – s tem bi ne bilo več nevarno, hočem reči – potem bi lahko uničili oboje, atomsko orožje z zahoda in vzhoda – za ta denar pa bi vzhod lahko nakupoval na zahodu. Denarja pa bi ne imelo smisla pošiljati, ker bi ga pobrala mafija.

Videli smo vašo reportažo o razvoju na Kitajskem. Sprememba oblasti v državi, torej sestop iz komunizma, tam zaenkrat ni aktualna, vendar – kaj bi morala Kitajska upoštevati, da bi tam ne prišlo do podobnega kot v bivši Sovjetski zvezi, torej do vojne, konfliktov, brezposelnosti, revščine?

Lahko rečem dvojice: kitajsko vodstvo argumentira prav s tem, da bi država razpadla v kaos in vsak general v provincah bi se skušal osamosvojiti. Zvedajo se tudi tega, da potrebujejo človeške pravice in da bodo nekega dne morali tu

marsikaj spremeniti. Kitajska ostaja komunistična diktatura, brez dvoma. Obenem pa pravijo, da se morajo obdržati na oblasti v interesu ljudstva. Vedo, da so v precepu. Zahod lahko le s prepričevanjem in vztrajanjem pomaga pri ureničenju človeških pravic. Tudi mi smo vedno spraševali po njih in vedno smo dobili odgovor, da potrebujejo še časa. Tudi na Kitajskem je še vedno med 100 in 200 milijonov strahotno revnih ljudi, čeprav je nekaj že zelo bogatih. Tudi tam raste razcep med revnimi in bogatimi, med revnimi provin-

cam in med obalnimi področji. Nezadovoljstvo revnih provinc s centralo raste, tu so napetosti in če bi zdaj popustili vajeti, bi verjetno počilo.

Ali ni nevarnost tudi v tem, da je Kitajska skupek več narodnosti in da so tu tudi trenja, tako kot v Evropi?

V Evropi ni, razen Rusije, nobenih držav z mnogimi narodnostmi. Na Kitajskem je 85 odstotkov Han-Kitajcev, manjšine s 15 procenti ne bi smele biti tak problem, in ne morejo biti, tudi če bi hotele. Te manjšine, seveda jih je kar precej milijonov, imajo nekoliko več pravic kot drugi. Imeti smejo n. pr. po tri otroke (družina na Kitajskem sme imeti po enega otroka, op. ur.). Tudi v Tibetu ni toliko vprašanje vere ali verskega voditelja – Dalai lama vztraja na samostojnosti in to je za Kitajsko problem. Avtonomijo bi Kitajci še priznali, odcepa pa ne.

Če smo že pri manjšinah: rekli ste da bi Avstrija morala biti do manjšin bolj širokogrudna ... Ali drži, da so Avstrijci postali bolj tolerantni do manjšin z rastočo zavestjo o svoji lastni nacionalnosti?

Saj ne vem, koliko je širokogrudna. Če ni, bi seveda morala biti, vendar pa stanja žal ne poznam. Če vi pravite, da so Avstrijci bolj tolerantni, bo že držalo. Treba je na vsak način podpirati inteligenco manjšine.

Najboljši zakoni države ne pomagajo kaj dosti, če večinski narod nima zaupanja do manjšin. Veliko nezaupanja izvira iz nepoznavanja, kaj lahko stori država?

Država lahko vedno lahko naredi le zakone, mentalitete ljudi ne more zlahka spremeniti. To pa lahko storijo mediji. Zato poskušam v svojih televizijskih serijah in knjigah nekoliko razsvetljevati ljudi. Tudi v parlamentu opažam, da so manjšinske teme vedno bolj prisotne, v časopisih se danes o manjšinah več piše kot nekoč, vse to so stvari, ki vplivajo na javno mnenje.

Kaj pomeni za vas beseda multikulturalnost?

To je zame stanje, kjer več narodnosti živi skupaj, se spoštuje in priznava. Posebno v majhni državi, kakršna je Avstrija, je pomembno, da ima manjšina svoje pravice, prostor za življenje, kar zadeva nove manjši-

ne, je treba prvi generaciji pustiti, da živi po svojih navadah, istočasno pa je treba poskrbeti, da otroci teh priseljencev ne bodo nasilno zrasli v kulturah staršev. Avstrijo sestavljajo razni Vranitzkyji, Capi, Sinowatzi itd. To zame niso nove manjšine, to so priseljenci. Na silo preprečevati, pa tudi ohranjati, ni dobro, nasilje je povsod napak. Če želim živeti v kaki državi kor priseljenc, ne bom na silo obdržal nacionalnosti.

Za konec pa še: ste že kdaj nabirali gobe na Koroškem?

Sem, seveda. Gobarji smo sploh največja kozmopolitska družba na svetu in gobe so povsod enake.

Hvala za pogovor!

Vestnikovi telegrami

Hrvaški predsednik dr. Franjo Tudjman se je preteklo soboto vrnil z enajstdnevnega zdravljenja v Washingtonu. Imel naj bi rano na želodcu, tuji tisk pa trdi, da ima raka. Ob prihodu v Zagreb je imel krajšo tiskovno konferenco za izbrane novinarje in na njej ostro in dokaj neuvidevno reagiral na protestna zborovanja v zvezi z odklonitvijo frekvence svobodnemu "Radiu 101" in na podporo svobodi medijev iz tujine. To dejanje je namreč na zagrebške ulice pognalo preko 100.000 demonstrantov. »Hrvaška ni nikakršna kolonija«, je z opešanim glasom pribil Tudjman in opozoril oporečnike, katere po njegovih besedah duhovno in materialno (za Judežve groše) podpira Zahod, in se torej povezujejo s »črnim, zelenim in rumenim hudičem«, da bo njegova demokratična oblast preprečila vsakršno rušenje s krvjo priborjene svobodne in demokratične Hrvaške. Prav v istem času je v Zagrebu demonstriralo okrog 5.000 upokojencev. Zahtevajo izplačilo okrog 30 dolgovanih in 40-odstotno zvišanje pokojnin, ki zdaj v povprečju znašajo med 200 in 300 nemškimi markami.

Val demonstracij v Beogradu in tudi drugih srbskih mestih je povzročila razveljavitev volilnih rezultatov, po katerih je v največjih mestih (Beograd, Niš, Kragujevac, Novi Sad) zmagala srbska opozicija. Ves konec preteklega tedna, preko nedelje in nadalje potekajo demonstracije, predsednik Demokratske stranke Zoran Djindžić pa skupaj z drugimi opozicijskimi poslanci v prostorih srbskega parlamenta gladovno stavka. Predsednik najmočnejše stranke – Srbskega gibanja za obnovo – je razveljavitev volilnih rezultatov na 210 beograjskih voliščih označil za državni udar, za katerim stoji sam predsednik Milošević. Sodu dno je izbila aretacija Draškovićeve žene Danice, katero je policija aretirala, češ da je pozivala na krvave spopade. Po njenih izjavah jo je policija s prejšnje srede na četrtek mučila in od nje zahtevala, da pozove svojega moža Vuka, naj ustavi demonstracije. Predsednik Slobodan Milošević pa ob vseh dogodkih molči in čaka da se bodo demonstranti naveličali.

Slovenija komaj mesec dni po ratifikaciji pridružitvenega sporazuma že občuti pritisk iz Bruslja. Evropska komisija jo je namreč opozorila na restriktivno politiko do tujega kapitala, ki da jo vodi slovenska vlada. Pri tem gre za pritožbo multinacionalne petrolejske družbe Shell, ki je bila zaradi slovenske zakonodaje na področju energetike in prometa zavrnjena pri kandidaturi za postavitev bencinskih črpalk on novih slovenskih avtocestah. Van de Brooke Sloveniji očita, da s tako zakonodajo zapira vstop tujih družb in privigira domače.

Tržaške kreditne banke dejansko ni več. Ob koncu preteklega tedna sta vanjo prišla likvidatorja Bance d' Italia in začela postopek ukinjanja. Italijanski premier Romano Prodi je sicer v soboto na obisku na Tržaškem dejal, da se vlada zaveda resnosti položaja in da bo storila vse, da na pogo-rišču te banke nastane nova, ki bo prav tako opravljala finančne posle z državami Vzhoda. Slovenci na Tržaškem mrzlično iščejo rešitve, da jih likvidacija banke gospodarsko ne bi povsem uničila.

J. R.

SPD »SRCE« V DOBRILI VASI

Ob 90-letnici »Narodni dom«

Med letošnje slavlence med našimi kulturnimi društvi sodi tudi dobrolsko »Srce«, ki so ga pred 90 leti ustanovili na pobudo takratnega župana Janeza Šumaha iz Šmarkeža pri Sinči vasi. Sploh je bil on tedaj gonilna sila slovenskega kulturnega, gospodarskega in političnega delovanja v občini, kar je preteklo soboto, 23. novembra 1996, na svečani akademiji ob 90-letnici društva in ob odprtju obnovljenih prostorov Narodnega doma posebej poudaril Tinej Wastl, dolgoletni občinski odbornik EL in vnet kulturni delavec in zadružnik.

Za visok praznik pa so si Dobrolčani najlepše darilo pripravili kar sami: po predlogih Tomaža Hudla so obnovili in povečali društvene prostore v Narodnem domu, tako da sedaj razpolagajo z najsodobnejšimi prostori za kulturno delovanje v vsej občini. Med drugim so z zelo uspešnimi arhitektonskimi posegi povečali dvorano in oder, vgradili majhno galerijo in zaprli nekdanjo traso nad po-

Otroški zbor SPD »Srce«, bodočnost kulturnega delovanja v Dobrovi vasi

sojilnico ter tako pridobili dodaten prostor za seje, seminarje in sploh zborovanja. Dom diha svežino, odprtost in velikodušnost. Prepričani smo, da bojo Dobrolčani znali in vedeli nove možnosti kar se da vneto izrabiti za kulturno delovanje.

Seveda bi ta veliki podvig

brez podpore od drugod in samopomoči društvenikov ne bil izvedljiv. Tako sta društvu finančno krepko šla na roko dobrolska posojilnica Podjuna, ki je hkrati prenovila in posodobila svoje poslovne prostore, in urad zveznega kanclerstva preko sosveta za slovensko narod-

no skupnost, svoje pa je prispevala tudi trška občina Dobrova vas.

Seveda pa je še precejšen del stroškov odprt, a z optimizmom in navdušenjem, ki navdajata srčne društvenike, bojo ti zmogli tudi to breme.

Sobotna svečana prireditev je bila docela v znamenju odprtosti in sožitja v občini, saj je »Srce« kot prvega dobrolskega društva uspelo združiti na eni prireditvi vsa kulturna društva v občini, torej slovenska in nemško govoreča, in tako postaviti pomemben mejnik v sožitju in sodelovanju v občini. Ta vidik so poleg predsednika društva mag. Stefana Kramerja še posebej naglasili slovenski državni sekretar za Slovence po svetu Peter Vencelj, dobrolski župan Josef Pfeiffer, deželnozborski poslanec Raimund Grilc kot zastopnik deželnega glavarja Zernatta in številni gratulanti.

Predsednika SPZ in KKZ, Gustav Brumnik in Janko Zerzer, pa sta poudarila velik pomen, ki ga je društvo imelo in ima za ohranitev slovenskega življa v tem delu Koroške. Tej misli se je pridružil tudi predsednik NSKS Nanti Olip.

Bil je to velik praznik krajevne slovenske kulturne dejavnosti v smislu plemenite multikulturalnosti, sožitja in odprtosti. Prav to pa je v posebnem slavnostnem pismu društvu poudaril tudi zvezni predsednik Klestil.

Nove postore je blagoslovil zastopnik škofa Stanko Čegovnik, etnologinja Marija Makarovič pa je predstavila zajetno knjigo o Dobrovi vasi.

Da »Srce« sme z optimizmom zreti v prihodnost in da bo obnovljeni kulturni dom tudi v prihodnje poln življenja in živ-žava, sta potrdila pomlajeni in številčno okrepjeni odrasli mešani in otroški pevski zbor, ki sta s pesmijo pozdravila navzoče občinstvo.

Franc Wakounig

MEPZ »DANICA« V MERANU

Korošci so se predstavili Južnim Tirolcem

Od 4. do 11. novembra je bil v Meranu na Južnem Tirolskem pod geslom »Dober dan, Koroška – Kärntner Slowenen stellen sich vor« teden, ki je bil posvečen koroškimi Slovencem. Organizator tega projekta je bila ljudska visoka šola Urania Meran v sodelovanju z mestno knjižnico in gledališčem, z južnotirolskim Sängerbundom in RAI oddajnikom iz Bozna.

V mestni knjižnici v Meranu je bila razstava knjig o koroških Slovencih in njihovi kulturi. K temu je spadala tudi predstavitev knjige »Die Kärntner Slowenen – Minderheit oder Elite«. Predvajali so film »Fremde in der Heimat«. Pred leti ga je posnel žal že rajni žurnalista Klaus Gatterer. Na programu je bil tudi literarni večer z Janijem Oswaldom in z jazz ansamblom Minimal t. r. i. o iz Celovca. Predvajali so film »Backup – slovenska beseda na Koroškem«, Jani Oswald in Tatjana Sommeregger pa sta se s študenti pogovarjala o koroški literaturi.

V soboto, 9. novembra, je bil koncert mešanega pevskega zbora Danica iz Šentprimža. O aktualni situaciji koroških Slovencev je med koncertom spregovoril Marjan Pipp.

Zvečer pa je bila še podijska diskusija o naši politični situaciji. Za koroške Slovence sta sodelovala Karl Smolle in Stanko Wakounig, za južne Slovence Ines Skabar, za Južne Tirolce pa član vlade Hubert Frasnelli.

Koncert mešanega zbora Danica je bil v mestnem gledališču v Meranu. V prvem delu je petdesetčlanski zbor pod vodstvom mag. Stanka Polzerja zapel nekaj zahtevnejših slovenskih pesmi in nemško izpoved-

no pesem Freundschaft (J. S. Bach).

V drugem delu so bile na sporedu predvsem koroške in druge slovenske narodne ali ponarodele pesmi. Prav te otožne, mirne pesmi – Kje je moj mili dom, Nocoj pa, oh nocoj ali nemška koroška Is schon still uman See – so poslušalci sprejeli z največjim navdušenjem.

Dvakrat je nastopil tudi prav za to priložnost oživeli ansam-

bel Korotan. Njegove pesmi so program zelo poživile.

Med posameznimi pesmimi sta program povezovala Sonja Hribar-Marko in Stanko Wakounig.

V nedeljo pa je »Danica« pri kapucinih v Meranu oblikovala mašo. Razen Jožefove maše je zbor zapel še nemško Der Herr hat seinen Engeln befohlen (Mendelson) in latinsko Ave Maria.

Stanko Wakounig

OBČNI ZBOR SPD »GORJANCI« V KOTMARI VASI

Vsa pozornost delu z mladino

Na občnem zboru Slovenskega prosvetnega društva »Gorjanci« v nedeljo, 24. novembra 1996, v društvenih prostorih stare šole v Kotmari vasi je obračun kulturnega delovanja zadnjega obdobja pokazal, da je društvo aktivno delovalo predvsem na

področju mladinske gledališke in otroške pevske dejavnosti. Običajni vsakoletni vigredni koncert, predavanja, izleti in družabne prireditve zaključujejo krog dejavnosti društva. Na občnem zboru so bile vse te dejavnosti sicer omenjene, vendar se je diskusija pletla okrog dokaj nepomembnih malenkosti, ki pravzaprav ne bi bile potrebne, saj je opravljena dejavnost najbolje spričevalo za društvo.

Vključiti mladino

Razveseljivo je, da Kotmirčani mnogo pozornosti posvečajo delu z mladino. In to bi moralo biti za društvo vzpodbudno. Zato je želeli, da bi v ospredju nadaljnjega delovanja ne bila osebna prerokanja, temveč kulturni programi, pri katerih naj bi sodelovali vsi tisti, ki to želijo. To pomeni, da ima društvo povezovalno nalogo pri vključevanju zainteresiranih kulturnih delavcev, kakor je povedal eden izmed prisotnih Kotmirčanov.

Izvolili so tudi nov odbor društva, kateremu načeljujejo Joži Pack st. kot predsednik, Črtomir Jank kot podpredsednik in Bernardka Niemetz kot tajnica. Občnega zbora sta se udeležila tudi tajnika obeh osrednjih kulturnih organizacij Janko Malle in Nužej Tolmajer. Oba sta poudarila, da je v ospredju razmišljanje treba postaviti predvsem pozitivni razvoj kulturnega dela z mladino in pri tem zagotovila, da bosta društvu pri tem obe kulturni organizaciji strokovno in finančno pomagali.

S predstavitev štirih knjig založbe Drava v Naši knjigi

Preteklo sredo je v Naši knjigi v Celovcu voditeljica založbe Drava Helga Mračnikar javnosti na Koroškem predstavila najnovejšo knjižno izdajo. Brali so: Brigitte Busch iz knjige »Lepena. Ein Dorf macht Schule«, krajevno-zgodovinske in socialnoekonomske raziskave o tej mali vasi s predgovorom domačega pisatelja Florjana Lipuša, Jani Oswald iz zbirke »Achillesverse« (SV je o tem že poročal) ter Erwin

Köstler iz tretje knjige nemškega prevoda zbranih del Ivana Cankarja »Das Haus der Barmherzigkeit«. O knjigi Janka Pleterskega (prevod njegove standardne knjige »Narodna in politična zavest na Koroškem« v nemščino je opravil dr. Franci Zwitter, obdelal pa jo je dr. Valentin Sima) je spregovoril univ. asistent Valentin Sima s celovške univerze in prevod ocenil kot zelo pomemben korak k približevanju slovenske

strokovne literature o narodnostnem razvoju na Koroškem nemško govorečemu prostoru.

Kulturni večer, katerega so sodelavke Naše knjige in voditeljica založbe zelo skrbno in ljubeznivo pripravile, je naletel na zelo dober odmev in želeli je, da bo v prihodnosti še več takih prireditev. Posamezne knjige bomo predstavili v prihodnjih številkah, kupite pa jih že lahko v Naši knjigi.

M. Š.

60 LET ANDREJA KOKOTA IN HANZIJA WEISSA

Počastitev dveh kulturnikov

5 počastitve Andreja Kokota in Hanzija Weissa

Tako je pač nanoslo. Samo tri dni sta si narazen: Andrej Kokot, pesnik in pisatelj, novinar in urednik Slovenskega vestnika, nekdanji tajnik Slovenske prosvetne zveze, in Hanzija Weiss, kulturnik z dušo in telesom, režiser, organizator, blagajnik, predsednik in podpredsednik Slovenske prosvetne zveze in vnet umetniški fotograf in dokumentarist slovenske koroške gledališke dejavnosti. Prvi je dopolnil svojih šestdeset let 23., drugi pa 26. novembra. Seveda bi bila oba raje mlajša, a z ozirom na njuno ustvarjalnost in voljo jima leta ne pomenijo kaj dosti.

In prav je, da se ju je spomnila Slovenska prosvetna zveza. Preteklo nedeljo popoldne jima je priredila počastitev v k&k centru v Šentjanžu. Zbrali so se njuni sodobniki in prijatelji, aktivisti na kulturnem področju v zadnjih desetletjih, prosvetarji iz kulturnih društev iz domala vse Koroške. Ob zbranih je bilo še posebej znani težo obeh slavljencev.

Slavnost je začel predsednik Gustav Brumnik, potem pa se je slavljencema podrobneje posvetil tajnik Janko Malle. Za oba je lahko dejal, da sta otroka antifašizma, Kokot je bil z družino izseljen v Nemčijo, Weissova družina pa je bila

Andrej Rozman – Roza v izvedbi svoje kriminalke »Rupert Marovt«

partizanska. Oba sta v povojnem času občutila nenaklonjenost novo-starih oblasti. Toda Andreja in Hanzija še posebej povezuje ljubezen do slovenske kulture. Pri tem sta si različna le v toliko, da se je Kokot posvetil lirski poeziji, s katero je izrazil svoj pogosto boleč občutek ob stanju jezika in kulture na Koroškem in predvsem na njegovih rodnih Kostanjah, Weiss pa se je bolj posvetil gledališču, režiral in organiziral je ter skrbel za kulturno dejavnost v svojem Šentjanžu. Širše pa sta delovala oba – prvi kot tajnik, drugi kot vodilni funkcionar Slovenske prosvetne zveze.

Kolikšen je ugled obeh kulturnikov, so izpričali številni voščilci. Helga Mračnikarjeva je s seboj prinesla pravkar izšlo pesniško zbirko Andreja Kokota »Pastirjevi rajni«, v kateri se v kostanjskem dialektu spominja svojega otroštva, nekatere pesmi pa so dejansko nastale že v njegovem otroštvu ob paši, Janko Malle pa je napovedal tudi izid njegovih otroških spominov na izseljenstvo »Ko zori spomin« v letošnjem paketu knjižnega daru Slovenske prosvetne zveze. Hanzija Weiss je opisal iz spominov na novejšo kulturniško gibanje v Šentjanžu in mu upravičeno prisodil številne zasluge, da so njegovi »otroci« – gledališka skupina, Šentjanški tamburaši in končno tudi k&k center – tako lepo uspeli. Darilo društva – stol-naslanjač – mu naj bo za odpočitek, kadar bo utrujen od stalnega dela, z željo, da bi ga čim manj uporabljal.

Andreju Kokotu je čestital tudi predsednik kostanjskega društva »Drabosnjak« Hanzija Dragaschnig in ga povabil na letošnje odprtje muzeja na njegovih Kostanjah.

Bilo je še in še čestitk iz vse Koroške. Zanje se je zahvalil Kokot in dejal, da njuna šestdesetletnica ni mejnik, ampak, da bosta še naprej delovala in sodelovala v slovenski kulturi.

Slovenska prosvetna zveza pa je slavljencema podarila najlepše darilo, namreč poklicno gledališko predstavo enega, detektivko »Rupert Marovt« Gledališča Ana Monro iz Ljubljane. V njej je avtor in igravec Andrej Rozman-Roza zrahljal že nekoliko preveč slovesno in konvencionalno vzdušje proslavitve. Morda bomo to predstavo videli tudi v redni kulturni ponudbi na Koroškem.

In za zaključek: sodobniki ustvarjajo, zanamci se jih spominjajo in jim sledijo. Brazde Andreja in Hanzija so zanje dobrodošle in obvezujoče. Če ne že sedaj, pa kmalu. **Jože Rovšek**

RAZSTAVA V ŠENTJANŽU

Drago Druškovič

Slikarja Draga Druškoviča je predstavila Trude Wieser

V petek so ob prisotnosti številnih obiskovalcev odprli razstavo del Draga Druškoviča, rojaka iz Šentjakoba v Rožu, ki živi v Salzburgu in Celovcu. Umetnik razstavlja olja, radiranke in jedkanice, na ogled pa so tudi čudovite preproge, izdelane po njegovih predlogih.

Druškovičeva dela so svojevrstne meditacije kozmopolitskega značaja, zanj slikarstvo ni zgolj notranja nuja, je tudi iskanje človeškega po vsej zemeljski obli, ljudje smo si po svoji biti po vsem svetu enaki.

»Ukvarjanje z mitičnim in magičnim iz kulturne dediščine budizma, Indijancev in afriških ljudstev se v njegovih delih zrcali prav tako kot krščansko-evropska dediščina,« je povedala Trude Wieser, ki je občinstvu predstavila umetnika.

Razstavo si lahko ogledate še do 8. januarja 1997 v prostorih k & k centra v Šentjanžu.

Po odprtju razstave pa smo lahko prisluhnili originalnim izvedbam za sladokusce jazzovskega tria iz Salzburga »Trio in flagranti«. **S. W.**

DVE NOVI ŠTUDIJI

O Globasnici in naši bralni (ne)navajenosti

Tajnik KKZ Nužej Tolmajer z avtorico študij Polono Sketelj

Krščanska kulturna zveza je pretekli ponedeljek predstavila dve študiji diplomirane etnologinje in bibliotekarke Polone Sketelj. Prva obravnava Globasnico in Globasane, delo pa je pravzaprav nastalo v dogovoru in tesnem sodelovanju z njimi. V ta namen je v letu 1993 preživela skoraj štiri mesece med njimi in se z njimi srečevala ob vseh družbenih in družabnih dejavnostih – na vajah, prireditvah in tudi v gostilni. Študijo je poimenovala »Na stičišču dveh kultur« s podnaslovom Med delovnim in prostim časom v Globasnici. Pri njej je uporabila metodo opazovanja z (lastno) udeležbo, v študiji pa so zajeti prav vsi lokalni družbeni odnosi, s posplošitvijo nekaterih od njih pa bi lahko veljali tudi za druge dvojezične vaške skupnosti na Koroškem.

Medtem ko je prva študija

bolj zanimiva za Globasane, pa bi morala biti druga v premislek vsem našim šolskim oblastem, učiteljem in vzgojiteljem, založnikom, kulturnikom, prosvetnim in krščanskim društvom in njihovim knjižničarjem ter seveda staršem. Razkriva namreč presneto boro bralno kulturo nas starejših, predvsem pa mladine. Pa ne le da ne bomo nemških tekstov, predvsem slabo odreže slovenska literatura. Vrtimo se v nekem začaranem krogu: ker ne bomo, ne znamo knjižnega slovenskega jezika in ker imamo z njim težave, ne beremo! Avtorica v študiji predstavlja vse tri slovenske koroške založbe in njihove izdaje do vključno leta 1993. V barvnih grafih pa nadalje prikazuje bralne navade po jeziku, zvrsteh, razširjenosti in mnenju o potrebnosti knjižnih darov in še marsikaj. **Jože Rovšek**

Simpozij Janka Messnerja

RDEČE-ZELENI VEČER

Četrtek, 5. december, v predavalnici 2 Univerze v Celovcu **17.00** – slovesno odprtje z uvodnimi besedami univ. prof. mag. dr. Willibalda Dörflerja, rektorja celovške univerze dr. Wolfganga Ungerja, prvega namestnika deželnega glavarja dr. Michaela Auserwinklerja, pliberškega župana prof. mag. Raimunda Grilca, generalnega konzula republike Slovenije v Celovcu dipl. inž. Jožeta Jeraja, univ. prof. dr. Klause Amanna in drugih.

■ V kulturnem programu bodo sodelovali: Božo Hartman in pevci iz Podjune, Zora, Elena in Ilja Massner, Andreja Močilnik-Wuzella, Original Nachbarn-Duo (Peter Raab, Rolf Holub: Ein vorweihnachtliches GARSTSPIEL mit Liedern und Texten von Janko Messner), Barbara Stromberger (Stimmiges zum Anlaß) in drugi. Sledila bo dražba slik za pokritje

stroškov simpozija in subskripcija na nove knjige avtorja. (Slike Rudija Benetika, F. Brandla, P. Gstettnerja, G. Hokeja, G. Januša, V. Omana, Z. L. Weiss, K. Zelenka in drugih).

■ Po dražbi in podpisovanju bo Janko Messner bral iz svojih najnovejših knjig.

ČRNO-BELI VEČER

Petek, 6. december, v predavalnici 3 Univerze v Celovcu **15.00** – Janko Messner: kratko(časno) branje **15.30** – Klaus Ottomeyer: Janko Messner in Ulrichsberg **16.15** – Boris Paternu: Literatura na meji literature **17.00** – Pozdrav celovškega župana dr. Leopolda Guggenbergerja **18.00** – Matjaž Kmecl: Janko Messner med poezijo in (politično) družbo **18.30** – Feliks Bister: Esej o Janku

Messnerju **19.00** – Gerald Nitsche: film »Janko Messner, ein Patriot« **20.00** – Silviya Borovnik: Humor, ironija in groteska v delih Janka Messnerja **20.30** – Edvard Trampuš: Messnerjev tretji jezik (o Dnevniku Pokrznikovega Lukana) **21.00** – Josef Strutz: O Messnerjevi poetiki odpora **21.30** – Bruno Hartman: O Messnerjevi dramatik **21.45** – Kratki posnetki o Janku Messnerju

Moderacija obeh večerov: Josef in Johann Strutz. V odmorih bo na voljo podjanski bife. Vljudno vabljeni!

PRIREDITVE

ČETRTEK, 28. 11.

- CELOVEC, v Zvezi-bank, Paulitschgasse 5-7 – SGZ
18.00 Predavanje »Prihodnost avstrijskega gospodarstva«, pred. dr. Siegfried Meysel
VETRINJ, pri Marhofu – Viktringer Kulturherbst
20.00 Literarno branje: E. Gstettner: »Der Heuler des Jahres«

PETEK, 29. 11.

- CELOVEC, na Dvojezični trgovski akademiji – Združenje staršev
16.00 Redni občni zbor Združenja staršev; od 17. do 19. ure »Dan staršev«
ŠMIHEL, v telovadnici ljudske šole – občina Bistrica nad Pliberkom
19.30 Glasbeni večer: MePZ Gorotan, MGZ »Petzen.Loibach«, MoPZ »Kralj Matjaž«, »Woschitz-Buam«, Bratje Smrtnik
DUNAJ, v klubu koroških študentk in študentov, Mondscheingasse 11
20.00 Kurdski večer; uvod v zgodovino Kurdov; predava Özlem Akar, nato kurdska glasba in bife

SOBOTA, 30. 11.

- VELIKOVEC, v Gospodinjski šoli – PD »Lipa«
9.30 Dan krajevine zgodovine
ŽELEZNA KAPLA, v farni cerkvi
18.00 MePZ »Jakob Petelin Gallus« oblikuje mašo in kratek koncert
KOTMARA VAS, v društveni sobi – SPD »Gorjanci«
19.00 Večer brkljanja (ročnega dela); izdelava kroglic in vencev s tehniko artičoke. Prijave po tel. 04220/30 34.
RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«
20.00 Janez Menart: »Balade«; premiera. Nastopa mladinska skupina SPD »Radiše«; režija Marjan Bevk
ŽITARA VAS, kulturni dom KUMST – Društvo KUMST
20.00 Kabaret: »A Wuidsau miaßat ma sei ... izvaja Mathias Brandstätter z Bavarske

NEDELJA, 1. 12.

- RADIŠE, v farni cerkvi – SPD »Radiše«
10.00 (po maši) Adventno petje z domačimi pevskimi skupinami in recitatorji
OBIRSKO, v gostilni pri Kovaču – SPD »V. Polanšek«
11.00 Miklavževanje
LIBUČE, galerija Falke
11.00 Odprtje razstave del Gustava Gnamuša in Gustava Januša; nagovor nam. dež. glavarja dr. M. Ausserwinkler, minister za kulturo R Slovenije Janez Dular; besede k razstavi Marko Košan. Na voljo bo barvni katalog. Razstava traja do 5. januarja.
DOBRLA VAS, Rutar-Lido – Društvo upokojencev Podjuna
11.00 Adventno srečanje; nast. MoPZ »Trta«
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD »Šmihel«
11.00 Franček Rudolf: »Kužek laja mijau mijau«; nast. otroška skupina SPD »Dobrač« z Brnce
ŽITARA VAS, v kulturnem domu KUMST – KUMST
14.30 F. Rudolf: »Kužek laja mijau mijau«; gostuje igralska skupina SPD »Dobrač«
BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – SPD »Borovlje«
16.00 Miklavževanje za otroke z lutkovno igro »Leteči žabon«; gostujejo lutkarji iz Šmihela
DOBRLA VAS, v kulturnem domu – SPD »Srce«, KKZ
16.00 Predstavitve knjige »Dobrla vas in okolica« z dr. Marijo Makarovič

PONEDELJEK, 2. 12.

- SVEČE, pri Vrbniku (galerija Gorše) – SPD »Kočna«
18.00 Miklavževanje za otroke

TOREK, 3. 12.

- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
19.00 Predavanje ginekologinje dr. Silvije Velik »Drži, da ženske zase manj skrbijo?«

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA IN SPZ

vabita na dvodnevni seminar
v k & k center v Šentjanžu v Rožu

PETEK, 6. 12.

- ob 14. uri: »Ženske – manjšina – umetnost – identiteta/ Frauen – Minderheit – Kunst – Identität«
ob 19.30: Gledališče: »Der ewige Kreis«, soloprogram F. Blauensteiner. Gostovanje kulturnega društva »Werkraum« iz Gradca.

SOBOTA, 7. 12.

- ob 9. uri: »Ženske – manjšina – umetnost – identiteta/ Frauen – Minderheit – Kunst – Identität«

SREDA, 4. 12.

- CELOVEC, na slovenski gimnaziji
19.00 Občni zbor združenja absolventov ZG/ZRG za Slovence

ČETRTEK, 5. 12.

- RADIŠE – SPD »Radiše«
16.00 (do 20. ure) Miklavževanje po domovih; prijave sprejema A. Lampichler, tel 74 01 56

ZAHVALA ZA PRISPEVKE

Za »Spomenik preganjanja« na Radišah

Po letošnji postavitvi »Spomenika preganjanja« na Radišah se čutimo dolžne, da se tudi javno zahvalimo vsem, ki so nam pomagali uresničiti to nalogo. Z denarnimi prispevki so nas podprli:

Člani in posamezniki:

Glinik Karel, Dobrla vas; Gregor Amalija, Dule/Miklavčevo; Jelen Franc, Libuče; Gasser Marija, Bilčovs; Zwitter Franci, Peče/Podklošter; Kokot Ana, Celovec, Tarman Alojzija, Podgorje/Loče; Nußbaumer Ida, Celovec; Resei Jože, Škofiče; Urban Ana, Goriče/Miklavčevo; dr. Janach Šimej in Ani, Mala gora/Bilčovs; dr. Vospornik Reginald, Podravlje; Pörsch Terezija, Holbiče/Škofiče; Isop Anton, Gorinčiče/Šentjakob; dr. Zwitter Mirt in Danica, Celovec; Sadjak Milka, Nonča vas; Slamanig Matilda, Šentpeter na Vašinjah; Čimžar Marija, Kotmara vas; Sitter Peter, Želuče; Gallob Stanko, Loče; Partl Jože, Bistrica/Pliberk; Miklavčič-Trodt Olga, Šentjanž/Šentjakob; Hartman Amalija, Pliberk; Boročnik Franc, Libuče; Isop Marija, Gorinčiče; Mira Mara, Celovec; Jelen Draga, Bistrica v Rožu; Baumgartner Jože, Bistrica/Šentjakob; Trunk Lojze, Žužalče; Lepuschitz Jože, Šentjanž/Šentjakob; Labinski Katarina, Račiče/Velikovec; Gasser Ana, Bilčovs; župnik Isop Mirko, Škocjan; Černut Terezija, Loče; Heess Marija, Nemčija; Weiß Terezija, Goričica/Vetrin; Olip Marija, Neži in Mira, Sele; dr. Taurer Marica, Beljak; Stingler Marija, Bistrica v Rožu; Kaiser Jože in Tinca, Šentkandolf; Krušic Matilda, Trabesinje; župnik Sticker Peter, Globasnica; Hutter Marija, Globasnica; Einspieler Jožefa, Zgornja Vesca; Mikl Albina, Pečnica; Kokot Marija, Vrba; Allesch Ria, Celovec; Smrečnik Marija, Globasnica; Schaschl Hanzl, Ždovlje/Glinje; Lepuschitz Matilda, Ravne/Rožek; Pisjak Tomaž, Celovec; družina Strauß, Dob/Vrba; Urschitz Neža, Ravne/Rožek; Sturm Blaž, Lipa/Vrba; Kokot Andrej, Celovec; Inzko Kristina, Celovec; Kraut Ana, Pliberk; Inzko Terezija, Šentjanske Rute; Pečnik Marija, Rute/Pliberk; Lassnig Ana, Globasnica; Sturm Jože, Svinča vas/Škofji dvor; Močilnik Krista, Vetrin; Korenjak Janez, Treblje/Šmarjeta; Merva Ika, Pliberk; Resei Filip, Rove/Šentilj; Oraže Jožefa, Sele; Mikl Uršula, Goriče/Bekštanj; Križnik Marija, Šmarjeta v Rožu; Jerlich Jakob, Lobnik; Astner Rosemarie, Sordraževa; Borovnik Ludvik, Borovlje; Prušnik Vladimir, Lobnik; Gril Adela, Plaznica; Pippan Marija, Celovec; Janežič Rado, Celovec; Sticker Jože, Šentpeter/Šentjakob; Pasterk Franc, Bela; dipl. trg. Habernik Joza, Rikarja vas; Černut Franc, Loče; Ogris Hanzl, Bilčovs; Trießnig Simon, Loče; Rehsmann Franc, Šentjakob; Turk Ivanka in Vinko, Podkraj/Pliberk; Partl Cilka, Bistrica v Rožu; Piovesan Marija, Podgorje/Loče; Srien Bernarda, Večna vas/Globasnica; Mihor Marija, Loče; Gallob Jože, Štobice/Diča vas; Planteu Terezija, Celovec; Picej Jože, Šentprimoz; Krištof Gregor, Dvor/Šmihel; Breznik Kristijan, Celovec; Schwarz Ana, Podsinja vas; Malle Marija, Podsinja vas; Wieser Matevž, Celovec; Wutte Josef, Galicija; Kuster Werner, Galicija; Urak Katarina, Nagelče; Müller Marija, Bilčovs; družina Zablachan, Apače; Urank Jože, Encelna vas/Galicija; Urank Franc, Encelna vas; Hribnik Janez, Tuce/Radiše; Perč Pavel, Šteben; Čimžar Erih, Čahorče; Krištof Amalija, Bistrica/Pliberk.

Gospodarske ustanove in podjetja

Posojilnica Železna Kapla; puškarstvo Borovnik, Borovlje; tovarna Elan, Brnce; Posojilnica Pliberk; Posojilnica Šentjakob; Rutar Center, Dobrla vas; Posojilnica Borovlje; Posojilnica Bilčovs-Škofiče-Hodiše; Zveza Bank, Celovec; Zadruga Pliberk; Zadruga Železna Kapla; Posojilnica Podjuna.

Občine Kotmara vas, Bistrica na Zilji, Celovec, Pliberk, Straja vas, Bilčovs, Šentjakob v Rožu, Bistrica v Rožu, Železna Kapla, Sele, Globasnica, Bistrica pri Pliberku, Galicija. Za denarno podporo ali za pomoč pri odkritju spomenika pa velja zahvala posebej tudi uradu zveznega kanclerja (Sosvet za slovensko narodno skupnost), notranjemu ministrstvu na Dunaju, koroški deželni vladi, Zvezi slovenskih organizacij na Koroškem, Narodnemu svetu koroških Slovencev, Slovenski prosvetni zvezi, Krščanski kulturni zvezi in Slovenskemu prosvetnemu društvu »Radiše«.

Vsem iskrena zahvala!

Za primer, da bi se še kdo želel uvrstiti v krog podpornikov, prosimo za prispevke na konto Zveze slovenskih izseljencev štev. 3000-33043 pri Zvezi bank v Celovcu, bančna štev. 39100.

Zveza slovenskih izseljencev v Celovcu

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

- Četrtek, 28. 11.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja.
Petek, 29. 11.
18.10 Kulturna obzorja.
Sobota, 30. 11.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.
Nedelja, 1. 12.
6.08 Dobro jutro, Koroška – Guten Morgen, Kärnten! / Duhovna misel (J. Tratar).
18.00 6 x 6 – Domače uspešnice.
Ponedeljek, 2. 12.
18.10 Kratek stik.
Torek, 3. 12.
18.10 Otroška oddaja.
Sreda, 4. 12.
18.10 »Prišel je tih čas« – najlepše adventne pesmi.
Večerna 21.04–22.00 »Glej vrh Obirja«. – II. del.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 1. 12.

- 13.30 ORF 2

PONOVI, 2. 12.

- Ponedeljek, 03.05 ORF 2
Ponedeljek, 16.20 TV SLO1

- Na vencu skupaj prižgali smo svečo.
- Novi mediji se uveljavljajo: Predstavitve slovenske narodne skupnosti na CD-rom z možnostjo priključitve na internet.
- »Stare sadne sorte iz Roža« – bogata bera iz travniških ali senoženjnih sadovnjakov v okviru eu-projekta kmečke izobraževalne skupnosti (KIS).
- Razstava grafik Draga Druškoviča v k&k-centru v Šentjanžu: Odkrivanje sanjskih podob iz otroštva in moč arhetipičnih simbolov.
- Dr. France Cigan: »Slovenske narodne pesmi« – Delček bogatega glasbenega opusa rešen pozabe.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser StraBe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Glavna urednica Sonja Wakounig;
uredniki Jože Rovšek, Franc Wakounig,
Mirko Štukelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser StraBe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

Poslovala se je Nežca

Bilo je videti, ko da je še nara-
va žalovala, ko smo se na
loškem pokopališču preteklo
sredo poslavljali od Jamnikove
mame Nežce Urschitz. Umrila
je po daljši bolezni v beljaški
bolnišnici v 85. letu starosti.

Rojena je bila na Birtovem v
Ločah, poročila je Tonija Ur-
schitz iz Dobij, ki je izdeloval
strešno opeko in skupaj sta si
potem zgradila nov dom v
Ločah. Nežca je podarila živ-
ljenje šestim otrokom (najmla-
jša hčerka se je rodila šele po
vojni). Življenje na Jamniko-
vem je bilo skromno, vladala pa
sta zadovoljstvo in toplina.
Mlada mati je z veliko ljubezni-
jo skrbela za blaginjo številne
družine. V času nacifašizma je
morala ta zavedna slovenska
družina prestatati veliko gorja.
Mož Toni je bil vpoklican v
svetovno morijo – moral bi po-
bijati ljudi, ki so samo branili
svojo domovino, ali pa bi bil
sam ubit. Njegova odločitev je
bila jasna – ne in še enkrat ne!
In vzela ga je noč. Vsa odgo-
vornost za družino je tako
prešla na ramena Jamnikove
mame. Težke slutnje so postale
resnica. Razbijanje po vratih ...
Ne, niso Šentjurjevci, kljukasti
križ se demonsko blesti s čepic
orožnikov in osoren glas zapo-
veduje: Marsch, fort mit euch,

ihr ...Še zadnji pogled na do-
mačijo in Nežca je morala s pe-
timi otroki v pregnanstvo. A
tudi temna nemška noč ni večna
in po koncu vojne se je spet vsa
družina objela na domači zem-
lji. Sreča je bila nepopisna in v
naslednjem letu jo je dopolnila
še novorojenka Majda. Življe-

nje je teklo in doraščajoči otroci
so po malem začeli zapuščati
domače ognjišče. Tudi Nežca z
možem se je skupaj s sinom
preselila v novo hišo. Mož ji je
umrl okrog 80. leta po kratki
bolezni, kmalu mu je sledila
hčerka Agi. Ti udarci so ji za-
pustili sledove na srcu in duši,
vid se ji je močno poslabšal,
zato jo je v oskrbo vzela hčerka
Tildi. Tam je Nežca preživela
zadnje del svojega življenja.

Veliko število sorodnikov,
prijateljev in znancev je rajno
mater pospremlilo na zadnji
poti. Mašo zadušnico je ob so-
maševanju dekana Stickra in
sobrata Petra daroval domači
župnik Stanko Olip. Z ganljivi-
mi besedami je orisal življenjsko
pot pokojne Nežce ter po-
sebnost poudaril njeno dobrotljivo
srce, ki se je razdajalo do kraja.
Cerkveni zbor iz Loč pa je sku-
paj s solistko Anjo s petjem
olepšal sveto daritev.

Od rajne se je v imenu Zveze
slovenskih izseljencev poslovil
podpredsednik Franček Černut
ter značajni ženi izrekel besede
zahvale za njeno narodno zve-
stobo in ljubezen, ki ju je ohrani-
la tudi v najtežjih časih.

V ljubljani domači zemlji bo
pokojna Nežca našla tisti mir,
ki ga je na tem svetu tolikokrat
pogrešala.

F. Č.

ČESTITKA

Te dni je svojo 70-letnico praz-
noval Andrej Zugwitz, Strnišni-
kov iz Rikarje Vasi, sedaj živeč v
Celovcu. Vse povojno obdobje
je bil kot bivši borec proti fašizmu
aktivni član in tudi odbor-
nik Zveze koroških partizanov.
Prav zato so mu na sedežu ZKP
ob jubileju priredili tudi prilož-
nostno počastitev. Slavljenju
čestita tudi uredništvo SV.

Deveti Čufarjevi dnevi na Jesenicah

Na letošnjih Čufarjevih dnevih se je v Aljaževem prosvetnem domu na
Dovjem s komedijo »Dan oddiha« predstavila gledališka skupina KPD
Planina iz Sel.

S slavnostnim nagovorom
predsednika Republike Slove-
nije Milana Kučana in krstno
uprizoritvijo tragične farse
Evalda Fliserja »Padamo! Pa-
damo!« v režiji, na sceni in v
kostumih Bojana Čebulja (ki
slavi 50 let odrskega ustvarja-
nja) so se v petek, 15. novem-
bra, v gledališču Toneta Čufar-
ja na Jesenicah začeli deveti
Čufarjevi dnevi '96. Že deveto
leto se na Jesenicah srečujejo
amaterski gledališki ustvarjalci
in ljubitelji gledališke besede iz
vse Slovenije. V tem obdobju
so se jim pridružili tudi sosedje
onkraj meje – Slovenci z av-
strijske Koroške in poklicni
gledališčniki iz Beljaka. Zdaj
že tradicionalni lutkarski dan s
slovenskimi lutkarji in z gosti
iz Avstrije in Italije, s predsta-
vami za staro in mladino, daje
Čufarjevim dnevom dodaten
čar. Čufarjevi dnevi so dobili
ime po jeseniškem rojaku, pisa-
telju, pesniku in dramatik

Tonetu Čufarju. Njegovo lite-
rarno delo predstavlja našo pre-
teklost, vendar ta ni tako daleč,
da njen spomin ne bi segel v
današnji čas.

V okviru prireditve, s katero
so zaznamovali sto let gleda-
liške dejavnosti na Jesenicah,
so se predstavila še nepoklicna
gledališča iz Koroške Bele z
Golarjevo »Vdovo Rošlinko«,
iz Sel na avstrijskem Koroškem
z »Dnevom oddiha« Valentina
Katajeva, iz Celovca z Mitte-
rerjevimi »Zdrahami v božji
hiši«, Bohinjske Bistrice z
Glavičevim »Videoklubom«,
Škofje Loke s Cowardovo »Hu-
domušno prikaznijo«, Ljubljane
s Šehovičevimi »Kurbami« in
iz Pirič z Jurčičevo, Aleševče-
vo in Novakovo satirično ko-
medijo »Po nemško (ne)znajo«.
V lutkovnem delu programa pa
so nastopile tudi Lutke KPD
Šmihel pri Pliberku z Kupper-
Kolbičevim Kapljico Mavrin-
ko.

Lojze Kerštan

56 KRIŽANKA Sonja Wakounig

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11				12	13		14		
15			16			17		18	
19		20				21		22	
23		24		25			26		
	27			28	29				
30	31			32		33		34	35
36		37			38			39	
40		41		42			43		
44			45	46			47		
48				49			50		
51					52				

VODORAVNO: 1. bližnja
sorodnica, hči mojih staršev 6.
izdelovalec lesenih obval 11.
spora, »seme« praproti in gob
12. glavni števec 14. velik list
papirja 15. glavni mesto Italije
16. Agamemnonov sin in Elek-
trin brat, ki je ubil svojo mater
18. statua 19. Ivana Kobilica
20. splav, odpravek plodu iz
maternice 22. rimsko 101 23.
mesto ob Gangesu v Indiji, po
katerem se imenuje tudi vrsta
riža 25. strokovnjak za okvare
nog 27. originalno ime za Irsko
29. ime Chaplinove žene 30.
vrsta gobe 33. narisana slika
36. Ana Pavlova 37. veda o po-
morstvu 39. razum, pamet 40.
kratica za »telefon« 42. prista-
niško mesto na Estonskem 43.

število z dvema ničloma 44.
država na bližnjem vzhodu 46.
žensko ime (iz istih črk kot
ATE) 47. nasprotno od mlad
48. gojenje rib 50. glasbila, po-
dobna violini 51. napadalec 52.
sobna tla iz lesenih ploščic

NAVIČNO: 1. zgodba v sličicah
2. gorska rastlina, resje 3.
velika sladkovodna riba 4. av-
tomobilna oznaka za Trst 5.
tovarna barv v Celju 6. kuban-
ski predsednik (Fidel) 7. avto-
mobilna oznaka za Koper 8.
preprosto orožje 9. ime deklice
v čudežni deželi 10. nogometno
moštvo z Dunaja 13. rimski ce-
sar, ki je dal požgati Rim 16.
drugačen kot bel ali črn 17.
varuhinja, skrbnica 20. negativ-

no naelektren delec atoma 21.
tuje žensko ime 24. katran 26.
ozek trak blaga ali usnja 28. po-
lutnik, črta, ki delo zemeljsko
oblo v dve polovici 30. literar-
no delo, ki s posmehom biča
družbene razmere 31. bojni plin
32. grški kralj v Mikenah (iz
istih črk kot REJTA) 34. fiktiv-
na vas na Slovenskem, po
Milčinskem sedež neumne pri-
mitivnosti 35. spremljevalec
boga Amorja 38. vrsta vrbe 41.
reka skozi Češko in Nemčijo,
nem. Elbe 43. glasen vzdih 45.
vrsta bakterije, ki povzroča
gnojenje 47. mlečni izdelek 49.
kemijski znak za galij 50. ke-
mijski znak za vanadij

Rešitev iz št. 55

VODORAVNO: 1. KRAVAL 6.
PROPAN 11. OERE 12. AMI 14.
ZALA 15. TAT 16. ATENA 18.
RED 19. LL 20. PRELOMNICA
22. ZAHRTNEŽ 23. RJAVINA
25. ERATO 28. EKIPA 29. SE-
NOR 30. KOJE 31. ANTIKVA
33. NALOV 35. IDEAL 36. OS
38. NATALJA 40. RE 41. BOR
43. GOLIA 44. GIN 45. AVAR
47. KAS 48. NAŠ 49. KAJAK
50. TROGIR
NAVIČNO: 1. KOTLAR 2.
REAL 3. ART 4. VE 5. LATER-
NA 6. PINOT 7. OZ 8. PA-
RIŽANKE 9. ALEC 10. NADA
13. MELBA 16. ARHIPELAG
17. AMNESTIJA 20. PAVIJAN
21. NEREIDA 22. ZAKON 24.
JEK 26. TOVARIŠI 27. ORA-
LEN 31. AVALA 32. TOBAK
34. OTOK 37. SOVA 39. LIST
42. RAJ 44. GAG 46. RA 48. NO

Umrila Ožlova mama

V Škofičah so prejšnji teden
pokopali Marijo Anderwald,
Ožlovo mamo. Umrila je v 85.
letu starosti. Pokojna je bila
med prebivalstvom znana kot
birtinja, med vojno pa je bila z
možem Andrejem izseljena v

taborišče na Hesellbergu in
pozneje v Nižjo Avstrijo. Po-
grebni obred je opravil dekan
Hotimitz, v poslovitvenih bese-
dah pa se je ob njeni življenski
poti spomnil tudi njenega trp-
ljenja v izseljenstvu.

ZOBOZDRAVNIK

dr. Bojan Levičnik

v Radovljici pri Bledu, Kopališka 4,
tel. 00386/64/71 53 78 ali 71 53 03

ima odprto ordinacijo ob ponedeljkih, torkih in sredo.

Zobozdravnik z 20-letno prakso v Nemčiji nudi tudi izvrstne
proteze in zdravljenje parodontoze.

POSOJILNICA-BANK PODJUNA

vabi svoje člane na

občni zbor

ki bo v petek, 6. dec. 1996, ob 18. uri
v Kulturnem domu v Dobrli vasi

KOŠARKARJI SAK

Uspešen začetek

Pretekli mesec se je začelo prvenstvo za košarkarje SAK. Na letošnjo sezono so se še posebno dobro pripravili. Zadnji teden počitnic so bile organizirane priprave v Poreču, katerih se je udeležilo kar dvajset igralcev. Tam so juniorji odigrali tudi prijateljsko tekmo proti hrvaškemu finalistu iz preteklega sezone. Domačini so zmagali z rezultatom 86:79 (38:48).

Iz leta v leto je vedno več nadebudnežev, ki želijo igrati košarko. V koroško košarkarsko prvenstvo so letos vključena kar štiri moštva SAK. Tekmujejo juniorji, mladinci in šolarji. Za "mini" skupino pa se bo prvenstvo pričelo šele 4. decembra. Tako kot lansko leto moštva vodi in trenira Boleslav Reberšak iz Ljubljane, Štefan Hribar in Nejc Jager pa sta prevzela vsak po eno moštvo.

Juniorji

Letos so igralni modus pri juniorjih nekoliko spremenili. Ker se je na košarkarski zvezi prijavilo devet moštev, so se delegati zveze odločili, da moštva razdelijo na skupine vzhod in zahod. V vzhodni skupini, v kateri so tudi naši košarkarji, so

štiri moštva. Tak sistem pa pomeni, da igra vsako moštvo proti vsakemu. Juniorji so zmagali že kar tri tekme. Tekmi proti SUK Celovec in BBC Wolfsburg so gladko dobili. Bolj zanimiva je bila tekma proti Daewo Celovec. Žal so jo naši izgubili za šest točk, vendar je to moštvo njihov edini resni nasprotnik v tem razredu. To je bila prva tekma pred domačo publiko, zato so imeli igralci nekaj treme. Toda poraz so že preboleli in spet zmagali v povratni tekmi proti SUK Celovec z 86 : 60. Skozi vso tekmo so vodili za 10 točk, proti koncu pa so se še posebno potrudili. Kljub zmagi pa trener ni bil zadovoljen, kajti igralci znajo igrati še precej bolje. Najboljši strelci: Nejc Jager (25 točk), Martin Majhen (21), Tomaž Jager (15), Rok Mišvelj (10), Filip Ereiz (8), Denis Mikulica (5) in Luka Korošec (2).

Mladinci

BBC Wolfsburg - SAK (74:73) Preteklo soboto pa so mladinci doživeli tesen poraz. Kljub temu, da so imeli nasprotniki telesno in višinsko premoč, se mladi košarkarji SAK niso pre-

KIK-BOKS

Tomaž Hribernig koroški prvak!

Preteklo soboto so se v Celovcu na koroškem prvenstvu pomerili kik-boksarji. Nastopilo je 30 tekmovalcev, med njimi tudi dve ženski, iz šestih klubov. Za SAK je nastopil samo Radišan Hribernig; König in Ravnjak nista nastopila zaradi telesne poškodbe. V splošni kategoriji do 71 kg (lahki kontakt) je domačin Hribernig prepričljivo premagal svoje nasprotnike in postal koroški prvak. Nastopil je tudi v semi kontaktu in dosegel tretje mesto. **M. Š.**

dali. Dokazali so, da višina ni vse pri košarki. Domačini so v tekmi vodili od vsega začetka, proti koncu pa je odlično igrail Lukas Truppe in moštvo se je približalo do ene točke razlike.

Največ točk sta dosegla Lukas Truppe (37) in Marko Prusnik (17).

Nejc Jager

LONGO MAI IN COPPLA KAŠA

Primerno ovrednotiti volno

Ob striženju ovac

Zakaj ovce še vedno veljajo kot »živali revnih ljudi«? V času, v katerem cena govedine ter mleka, proizvedenih na konvencionalen način, kot osnovni pridelek gorskemu kmetu težko zadostujeta, bi ovca lahko spet pridobila na pomembnosti. Povpraševanje po jagnjetini stalno narašča in za pašništvo na strmih površinah se ovca bolje obnese kot marsikatera vrsta govedi. Vendar volna veliko rejcev postavi pred problem – zakaj? Kot kaže, raste po-

vpraševanje po visoko kakovostnih proizvodih. V ekskluzivnih butikih kot tudi pri tekstilnih diskonterjih volna pridobiva na pomenu. Kljub temu mora biti rejec vesel, če cena volne pokrije stroške striženja ter prevoza. Eden pomembnih vzrokov je v tem, da v celotni Evropski uniji volna velja kot industrijska surovina in ne kot poljedelski proizvod, kateri je vreden podpore. Drugi vzrok je, da se je skoraj celotno znanje o proizvodnji volne ter

njihove predelave izgubilo. Obrati, ki so še preostali, so zainteresirani, da se domača volna kvalitetno predela, ne pa da bi se povpraševanje po volni pokrivalo z uvozom. Pogoji za to seveda je, da lahko rejci pazijo na volno od reje pa do striženja. Ponudbe glede izobrazbe so (še) redke, ker pristojne institucije – kmetijske zbornice, univerze ter strokovne šole – ovce prištevajo skupini živali, v kateri so zajci, piščanci ter druge male živali.

Zato ni čudno, da se je v začetku novembra v Lobniku na tečaju za striženje ter sortiranje volne zbralo več kot 30 interesentov od Predarlske do Dunaja, pa tudi iz Koroške ter Slovenije. Nam kot prirediteljem, Evropska Kooperativa Longo Mai v sodelovanju s Coppla Kašo, je šlo za to, da spregovorimo o teh problemih in da skupaj s študenti agronomije, rejci ter predelovalci volne razvijamo idejo za zvišanje vrednosti ovčereje ter predelovanja volne v Avstriji.

Beate in Robert Kauer, Longo mai

Dodatne informacije ter obširno poročilo o tej prireditvi lahko naročite pri: Longo mai, Lobnik 16, 9135 Železna Kapla, tel.: 0 42 38/558, fax: 0 42 38/82 32.

ŠAH

Velik uspeh ŠSZ/Carimpex I

Uvrstitev v play-off-tekmovanje za podligo kljub tesnemu porazu proti Trgu – SŠK »Obir« zgrešil cilj samo za pol točke

Šahisti Slovenske športne zveze/Carimpex I so preteklo soboto pri Miklavžu v Bilčovsu slavili enega največjih uspehov v zgodovini leta 1981 ustanovljena kluba: v zadnjem kolu prvenstva v 1. razredu vzhod so slovenski šahisti – kljub tesnemu porazu proti ekipi iz Trga – zbrali za drugo mesto na lestvici potrebnih 3,5 točke in se dokončno uvrstili v play-off tekmovanje za vstop v koroško podligo. Za točke so poskrbeli mag. Franc Rulitz (zmaga), Silvo Kovač, Arnold Hattenberger, Avgust Vukanič ter Dunja in Aleksander Lukan (vsi remi). Smolo je imel dr. Joži Amrusch, ki je že dobljeno partijo izgubil, brez točke pa je ostal tudi mladinski igralec Borut Živkovič.

Play-off tekmovanje za vstop v podligo se bo začelo konec januarja 1997, na njem pa bodo poleg ŠSZ/Carimpex I sodelovali še prve ekipe SV Šentvid, SV Rapid Feffernitz, BSV Bad Bleiberg ter drugi

ekipi ASKÖ Bekštanj in Schachfreunde Beljak. Ekipi, ki bosta play-off tekmovanje končala na prvem in drugem mestu, si bosta zagotovila nastop v podligi v tekmovalni sezoni 1997/98.

Za samo pol točke pa je uvrstitev v play-off tekmovanje za podligo zgrešila ekipa SŠK »Obir«. Kapelčani so s 6:2 sicer visoko premagali ekipo BSG Raiffeisen Celovec, njihovo uvrstitev v play-off tekmovanje pa so preprečili šahisti iz Šentvida, ki so z rekordno zmago 7,5: 0,5 premagali moštvo Pošte iz Celovca in osvojili prvo mesto pred SŠZ. Za SŠK »Obir« so točkovali Harald Wolte, Andreas Karner, Wolfgang Moser, Andreas Karner, ravnatelj Josef Hanschou (vsi 1), remizirala pa sta Dušan Jokovič in Hans-Christian Wolte. SŠK »Obir« v vigrednem delu prvenstva igra play-off tekmovanje proti izpadu iz 1. razreda vzhod.

Končna lestvica: 1. SV Šentvid I 25,5, 2. SŠZ/Carimpex I 25, 3. SŠK »Obir« Železna Kapla 24,5, 4. SV Trg 23, 5. BSG Raiffeisen Celovec 13,5, 6. Pošta Celovec 8,5 točke. **I. L.**

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 55

Študija Kling in Horowitz

Za damo ima beli trdnjavo, skakača in kmeta, vendar ima napadenega skakača in nerodno postavljenega kralja na drugi vrsti, ki se mora pred šahi črne dame umakniti na prvo vrsto. Beli, ki je na potezi, pa ima skrito kombinacijo, ki ga vodi do zmage. Pri tej

zmagoviti poti je belemu v veliko pomoč »izgubljeni« beli skakač na osmi vrsti. Velja se potruditi in streti oreh!

Rešitev štev. 54

Ključ do rešitve vodi s potezo 1.Tb8! Črni ne sme vzeti trdnjave 1...Kb8: zaradi 2.f8D+ in po zamenjavi dam beli zmaga. Boljša obramba črne je 1...Dd5+ 2.Kb2! Sedaj črni nima več šaha, razen z žrtvijo dame, zato mora že nujno vzeti kmeta 2...Df7: Sledi druga poanta 3.Tb7+ Ka8 4.Sc6!! z grožnjo mata 5.Ta7 ali Tb8. Črni mora vzeti skakača ali trdnjavo. Na 4...dc6 izgubi takoj damo s 5.Tf7:, na 4...Kb7: pa sledi 5.Sd8+ z enakim koncem.

DVOJEZIČNI ZBOR/DER ZWEISPRACHIGE CHOR

Koncert v Obervellachu v smislu sožitja in razumevanja

V soboto, 16. novembra, se je Dvojezični zbor/Der zweisprachige Chor odzval povabilu mladinskega zbora »Jugendchor Obervellach«.

Večer so oblikovali mladinski zbor, Dvojezični zbor, Brassquintett der Musikkapelle Flattach in Horst Zach ob spremljavi učiteljice Anje Weihs na klavirju.

Koncertna dvorana, v tem primeru avla tamkajšnje glavne šole, je bila povsem primerna: ozka, dolga in visoka. To je pripomoglo k temu, da se je

lažje pelo in da so bile pesmi za mnogoštevilne poslušalce pravi užitek. Povezava je bila preprosta, v tem sklopu primerna in smiselna.

Koncert, tako je menil ravnatelj glavne šole, je potrdil, da mladi ljudje le niso takšni, za kakršne jih imajo starejši, marveč da so jim taki ustvarjalni mladi ljudje lahko le v ponos.

Ob koncu dveurnega koncerta se je bilo ob jedači in pijači mogoče še to in ono pominiti.

Č. Z.